

Waren de bewoners van de oudste huizen in deze stad ook de eigenaars?

Het komt mij voor dat dit veelal en misschien zelfs overwegend het geval is geweest, echter toch niet in die mate dat in de toenmalige samenleving de huurder een te verwaarloozen persoonlijkheid was. Verre van dat. Het oudste keurboek spréékt niet alleen van poorters die in een huurhuis wonen (§ 5) maar regelt ook in hoofdtrekken de rechten en verplichtingen van huurder en verhuurder. Merkwaardig is in dit samenstel de bepaling, dat de huurder tot het bedrag van zijn huur aansprakelijk was voor de renten welke ten laste van den eigenaar op het huis gevestigd waren, waartegenover de wetgever wel zoo vriendelijk was den huurder het ongestoord genot van deuren, vensters en binnenbetimmering te verzekeren door deze onderdeelen niet vatbaar te verklaren voor afzonderlijke verpanding. Blijkbaar was het dus wel voorgekomen, dat een schuldeischer van den eigenaar den huurder alleen de kale romp overliet!

Wie zijn huis of erf wilde verkoopen, moest dit, indien het binnen de stadsvrijheid lag, ten overstaan van de overheid doen, daarvan „ghifte gheven voir den rechter ende voir scepenen”, die daarvan dan zeker recht hieven. De betaling der koopsom geschiedde, bij de heerschende schaarschte aan contante middelen, in den regel zoo niet geheel dan toch ten deele door vestiging of overname van een of meer renten op het verkochte.

Was een huis of erf zóó overbelast „so seer becommert mit renten off mit andren voerwaerden” dat, zooals de regel was, de jongste renteheffer het huis niet wilde overnemen met afbetaling van de schuldeischers die vóórgingen, dan kwam de beurt aan den oudere en zoo opklimmend; de crediteur die niet tot overneming bereid was, zag zijn vordering teniet gaan.

Uit deze en dergelijke, vaak minitieuze regelingen van dingen die nog niet eens een groot algemeen belang betroffen – en ik deed slechts een paar grepen – wordt toch wel duidelijk dat omstreeks 1400 hier reeds een goed geordende stedelijke samenleving werd aangetroffen.

Het geld dat de stad noodig had, hetzij – en wel voor-